

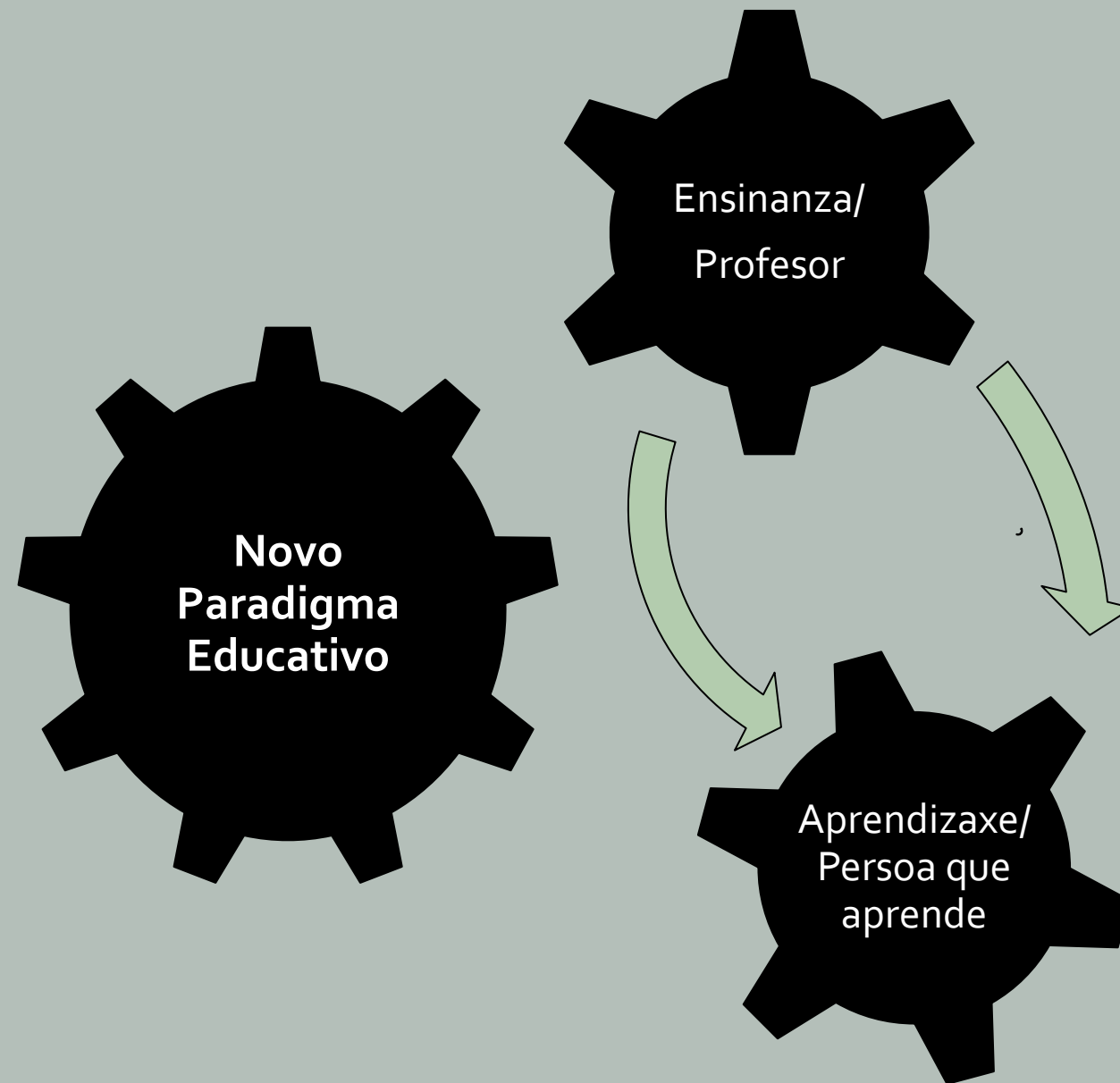
Xestión de Aulas Avanzadas

Lalín, 2018

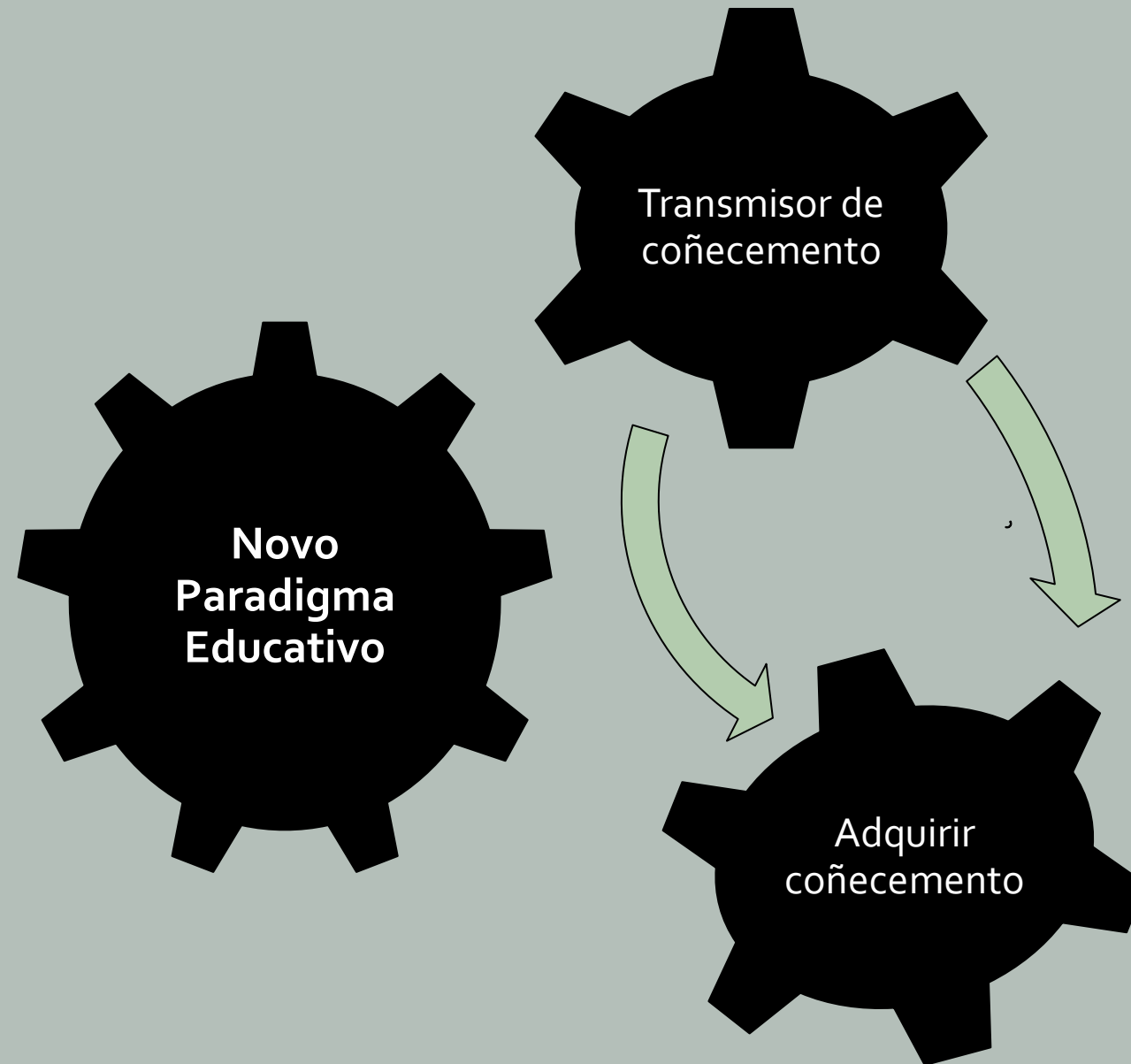
A autorregulación cognitiva

J.Eladio Ferro

Novo Paradigma Educativo

Novo Paradigma Educativo

Metacognición

- Aprender a aprender, aprender a enseñar, interacción, autoconocimiento, autorregulación, responsabilidad, coherencia, implicación, estrategia, procedimiento, ser consecuente, feedback, reflexión, autoeficacia, seguridad en sí mismo, motivación intrínseca, autoexamen, determinación, satisfacción, autoinstrucción, autocontrol, ...
- *Un sexto sentido para aprender a aprender*

Competencia
Básica:
*Aprender a
Aprender*

- *A Comisión Europea define esta competencia como "a capacidade de organizar a propia aprendizaxe"*

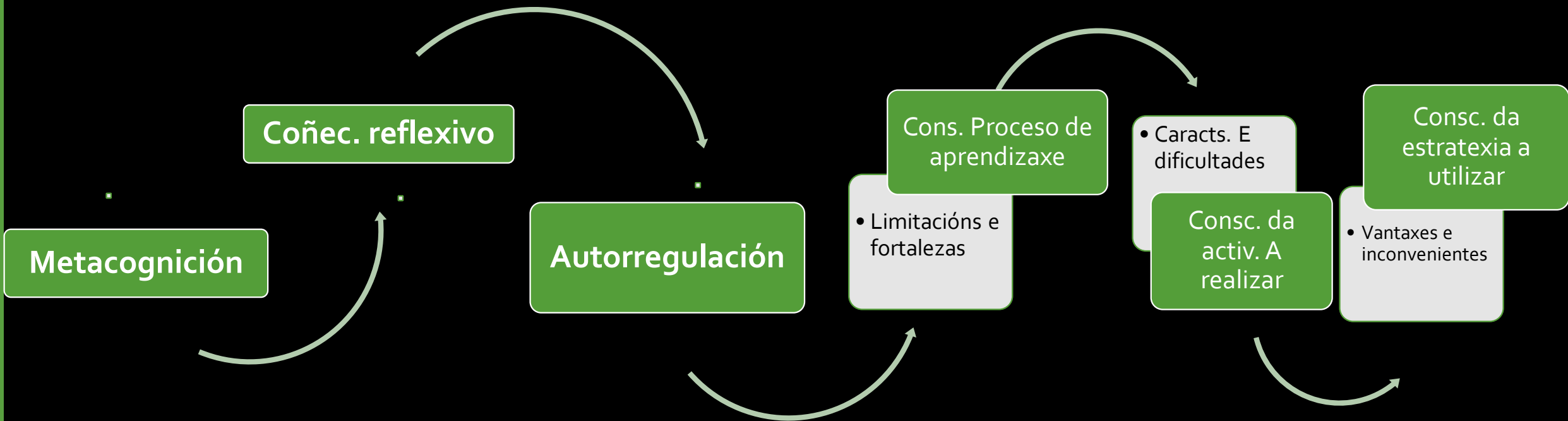
A Metacognición

FLAVELL (1970): "Coñectº. sobre o propio coñectº"

PRIETO (1997): Procedementos → "Consciencia de coñectº e habilidades"

HACKER & ROMERO (1998): "Coñectº e regulación da cognición, dos propios procesos de aprender"

Proceso de autorregulación

Entrenamiento Metacognitivo

Compoñentes Metacognitivos

O COÑECEMENTO
METACOGNITIVO

Consiste en ser conscientes dos procesos mentais na execución e control da tarefa a realizar

AS ESTRATEXIAS
COGNITIVAS

Son os procesos que sirven de base para a realización de temas intelectuais

AS ESTRATEXIAS
METACOGNITIVAS

Son accións concretas, procedementos ou recursos que realizamos conscientemente para mellorar ou facilitar a aprendizaxe

Estratexias Cognitivas

Estratexias cognitivas

(Nisbet, 1987)

- ATENCIÓN: enfoque exploratorio inicial, fragmentación, control de distractores e contradistractores, ..
- COMPRENSIÓN: captación de ideas principais, traducción a linguaxe propio, subraiado, resumes, anotacións complementarias, mapas conceptuais, relación e combinación de conceptos, detección de significados ocultos ...
- ELABORACIÓN: apuntes, organizadores, formulación de preguntas, analoxias, categorización, clasificación, ...
- MEMORIZACIÓN: método L3: ler, recitar e revisar, repetición, asociación (con imaxes, con palabras con significado), autopreguntas e respostas
- RAZOAMENTO: observación, clasificación, relación, argumentación, ..
- DE LECTURA: repetición, subrayado, parafraseo, resume, ideas principais,..
- DE BÚSQUEDA INFORMACIÓN, pregunta de búsqueda; elección da fonte de información; ecuación de búsqueda; palabras clave, descriptores, interseccións,

Estratexias metacognitivas

Actividades que nos
permiten planificar,
regular e avaliar as
accións de aprendizaxe
(coñectº estratéxico)

Estratexias metacognitivas

(Beltrán 1987)

Como seleccionar unha estratexia axeitada para resolver un tema ou problema determinado

Como enfocar a atención a un problema

Como decidir cando detemos unha actividade

Como determinar si estamos comprendendo o que estamos facendo

Como darnos conta da dificultade da tarefa

Como saber cando necesitamos axuda

Como darnos conta das nosas limitacións e compensar as carencias

Como conocer o que, cando, como facer e o por qué

Como coñecer os medios para lograr as metas

Aprendizaje Autorregulado (SRL)

- *"Necesitamos unha continua monitorización externa pero, sobre todo, interna, na que sexamos nos mesmos os que nos autorregulemos".*

Autoregularse consiste en:

Saber pensar antes de empezar a
actividade

Saber pensar e saber facer durante a
realización da actividade

Saber pensar despois de rematar a
actividade

Que cousas necesito para poder facela

En que consiste a actividade

Que partes ten

Que me pide que faga

Que dificultade ten

Parécese a algunha xa feita

Que se necesita saber para realizala

Antes de Empezar a Actividade

Que información debo de consultar

En que parte é máis fácil que me equivoque

Debo pedir axuda nalgún aspecto

Que erro ou erros cometo con máis frecuencia

De que forma pode resultar mellor facela

Que técnica podó aplicar para realizala

- Saber manter a miña motivación:
 - . Autoanimarse, dándose autoinstrucións : está saíndo ben, se outros poden eu tamén, a próxima vez sairá mellor, ...
- Que se necesita saber para realizalo.
- Qué cousas necesito para poder facelo.
- Buscar información previa sobre o que vamos a realizar.
- Establecer as fases do traballo.
- Anticipar posibles dificultades coas que nos vamos a encontrar.
- Establecer metas.
- Temporalizar cada fase.
- Tomar decisións sobre a forma de facer cada apartado.

Durante a Realización da Actividade

- Saber dirixir o pensamento hacia a tarefa:
 - .observar os datos
 - .analizar porque isto é así
 - .estoume trabucando.
 - .debo volver atrás
 - .salteime un paso
 - .debo buscar información complementaria
 - .necesito pedir axuda para superar esta parte
 - .saber autoobservarse
 - .realizar autopreguntas durante o desenrolo
 - .tomar decisións sobre a marcha do traballo
 - .autoaplicarse consecuencias
 - .modificar as técnicas se non son efectivas
 - .redefinir metas cando sexa necesario

➤ **Sobre a actividade:**

- .a próxima vez non poden ocorrer estes erros
- .debo empezar a actividade por outra parte
- .a actividade sairá mellor se me fixo nestes datos
- .coidar máis a presentación

**Ao Finalizar a
Actividade**

➤ **Sobre un mesmo:**

- . púxenme metas
- . a próxima vez debo melloralas
- . propúxenme facela ben
- . dinme conta de que me podía trabucar
- . debo empezar con máis ilusión
- . debo intentar rematar a actividade completa
- . debo afondar máis nalgúns aspectos

➤ **Sobre a forma de facela:**

- . deume resultado a planificación previa
- . a axuda foime necesaria
- . un borrador inicial da resultado
- . debería haber empezado por outra parte

Características das persoas autorreguladas

Dominio de estratexias metacognitivas

Dominio de estratexias cognitivas

Control motivacional e emocional

Control do tempo e do esforzo

Estruturación de ambientes de aprendizaxe

Disposición a participar en tarefas académicas

Forza de vontade para evitar distractores

3- RECURSOS. Bancos de material

(*PLE: Personal learning enviroment*)

Temas elaborados polo profesorado

Libros de texto de diferentes editoriais

Caderniños de actividades

Libros de lectura

Libros de actividades específicas

Bibliografía temática (empréstitos)

Mobiliario que permita distintos agrupamentos

NTIC: ordenadores, pizarras dixitais, conexións a internet, ...

Plataformas dixitais (*e-learning*): Moodle, Savia Dixital, e-Twinning, ...

Aplicacións: Kajoot, Mindomo, DotToDot, Scratch, ...

Características dunha aula avanzada (1)

Auto-regulación da aprendizaxe

O profesor/a fonte de información secundaria

Diversidade de tarefas, espazos e tempos

Espazos centrados nas materias e tarefas

Variedade de materiais e recursos

Mentorías entre alumnos/as

Diminución de tarefas rutinarias

Reforzos para os que non chegan e para os que poden chegar máis lonxe

Compatibilizan modelos directivos e autónomos

Características dunha aula avanzada (2)

A unidade básica de actuación -> o grupo

Propiciar conflitos cognitivos

Aproveitamento dos apoios

Técnicas encubertas de modificación de actitudes

Valores vividos

Mellora do rendemento

Procesos mediados de aprendizaxe

Xogo de roles